

Sant Marçal o Sant Marçal d'Erena

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Vilarrassa
Emplaçament Carretera de Puig-reig a Casserres entre el km 11 i 12

Coordenades:

Latitud: 41.99429
Longitud: 1.85954
UTM Est (X): 405541
UTM Nord (Y): 4649771

Classificació

Número de fitxa 08175 - 213
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Romànic
Segle XII-XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Es considera un radi de protecció de 100 m al voltant del jaciment arqueològic.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL 06
Número inventari si, IPA 3666
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.:08174A012000330000HY
Fitxes associades:

Autoria de la fitxa Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero

Data de registre de la fitxa: ds., 12/03/2011 - 01:00

Descripció

L'església correspon a un exemplar del primer romànic encara modificat. Consta d'una sola nau, coberta amb volta de canó reforçada per dos arcs torals i coronada per un absis a llevant. L'absis es la part més interessant del conjunt que es conserva fins avui, amb decoracions d'arcuacions cegues i bandes llombardes pròpies de l'arquitectura del primer romànic. Els murs haurien de tenir la mateixa ornamentació, però ha desaparegut. Al centre de l'absis hi ha una petita finestra de doble esqueixada rematada amb un arc de mig punt adovellat. Al murs laterals hi han esvelts contraforts. La porta original, al mur de mig jorn fou tapiada i substituïda per una nova amb porxo d'arc apuntat de dovelles de pedra, a ponent. L'aparell de l'edifici es desigual i col·locat en fileres.

Observacions:

En la prospecció de la zona l'any 2001 no es documentaren estructures d'època medieval a banda de les estructures de la pròpia església, s'obtingué una mostra ceràmica exhaustiva que aplega poc més d'una trentena de fragments. En aquesta mostra, la majoria dels materials semblen indicar una feble ocupació permanent del lloc entre els segles X i XIII, mentre que altres fragments indicarien una ocupació antiga del lloc, anterior al segle X.

Història

Coneguda també amb el nom de Sant Marçal de la Serra, és esmentada en la documentació medieval amb el nom de Sant Marçal d'Irenna. Fou, des de la seva construcció, una capella dependent de la parroquial de Sant Martí de Puig-reig. Eclesiàsticament dependent del bisbat d'Urgell, l'església es esmentada per primera vegada l'any 1026, en el testament de Ramon "Duerasan". A més, en un testament del trobador Guillem de Berguedà que fou motiu d'un viatge de peregrinació a Sant Jaume de Compostel·la, possiblement l'any 1180. En la visita al Priorat de Puig-reig de l'any 1726, l'església consta com una simple capella rural davant el prior de la comanda dels hospitalers de Gardeny.

Bibliografia

SERRA, Rosa (1987). Aproximació a la història de Puig-reig, Manresa 1982

AADD. (2011). Pla d'ordenació urbanística municipal. Catàleg del patrimoni arquitectònic, històric i artístic. Ajuntament de Puig-reig. Fitxa b.7

SERRA, Rosa (1985). "Sant Marçal de Puig-reig", Catalunya Romànica, vol. XII "El Berguedà". Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 398-399

VIGUÉ, Jordi; BASTARDES, Albert (1978). El Berguedà, Monuments de la Catalunya Romànica, 1, Artstudi Edicions. Barcelona, p. 72.

VV.AA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1994.

